

Voorzitter, Statenleden, aanwezigen

Ik begin met een korte schets van de luchtvaart in een bredere Europese context. Vorige eeuw zag Europa vliegvelden als infrastructuur. Dit is historisch zo gegroeid. Korte afstanden met eenvoudige vliegtuigen. Van Eelde naar Twente en door naar Schiphol.

Intussen is de luchtvaart veranderd: de afstanden zijn langer en Europa ziet luchthavens nu als bedrijven in een vrije markt. Europa maakt regels om bedrijven in de lidstaten te voor de luchtvaart: de zogeheten Richtsnoeren 2005.

Bijna tien jaar geleden was ik nauw betrokken bij de staatssteun procedures over eerdere steun aan vliegveld Eelde. Dit was een langdurige kwestie. De staatssteun regels zijn in 2014 verder aangepast. Het is dus verstandig dat GS de plannen nu eerst juridisch heeft laten toetsen.

Het memo van Nysingh verdient een zorgvuldige bestudering.

Om te beginnen zegt Nysingh dat u, aandeelhouders, alleen een inspanningsverplichting hebt tegenover het rijk om het vliegveld in stand te houden. Nysingh schrijft: "Indien de aandeelhouders daardoor onredelijk hoge financiële vergoedingen moeten verstrekken die maatschappelijk ook niet goed meer zijn te verantwoorden, dan zouden de aandeelhouders kunnen besluiten GAE NV te beëindigen."(4.9). Nysingh legt uit hoe dat moet; handig voor de toekomst.

Vervolgens bespreekt Nysingh de staatssteun regels. Belangrijk punt is dat exploitatiesteun na 2024 niet is toegestaan. Dat is belangrijk, want in het nog te nemen Luchtvaartbesluit moet de exploitatie voor tien jaar gegarandeerd worden. Een ander punt is de plicht om investeringen en garantstellingen tevoren bij de Europese Commissie aan te melden. Bij de baanverlenging is die melding achterwege gelaten en dat leidde tot een boel gedoe.

Uiteindelijk stelt Nysingh vast dat in het licht van de staatssteunregels het derde alternatief 'investeren' een goede juridische basis heeft. Hier is geen speld tussen te krijgen. Voordat u deze keuze overneemt moet u zich echter realiseren dat de beoordeling van het economische t realiteitsgehalte van de aan hem voorgelegde alternatieven geen taak van de jurist is. Als het alternatief investeren ook tot verlies leidt vervalt die juridische basis. Dan blijft in het licht van de staatssteunregels alleen het alternatief van beëindiging over.(4.47).

Tot zover waardering voor het werk van de jurist. Die waardering heb ik niet voor GS.

In Parijs zijn afspraken gemaakt over klimaatbeleid. Er zijn eindelijk internationale afspraken gemaakt voor een heffing op de groei van de luchtvaart. Drenthe streeft naar een duurzame toekomst en tegelijk moet het vliegverkeer groeien. Zo iets komt aardig schizofreen over.

Ik wens u wijsheid en dank u voor uw aandacht.

Wietske Jonker-ter Veld, 30 november 2016